1859. N°. 66.

LEYDSCHE COURANT

De Courant wordt Maandag, Woensdag en Vrijdag uitgegeven. Die van Maandag komt uit Zaturdag Avond.

VRIJDAG 3 JUNIJ.

De Prijs der Courant is f 12 in het jaar; de afzonderlijke Nommers worden tegen 10 Centen afgegeven.

BINNENLANDSCHE BERIGTEN.

LEYDEN, 1 Junij.

PROCES-VERBAAL

van de opening der Stembriefjes, die ter benoeming van één Lid van den Gemeenteraad van Leyden den 31sten Mei 1859 zijn ingeleverd.

Op heden den eersten Junij achttienhonderd negen en vijftig, in de gemeente Leyden, is door het bureau van stemopneming in de ter inlevering van stembriefjes bestemde zaal op het raadhuis plaats genomen, des morgens te negen ure.

Het bureau is zamengesteld uit den Heer Mr. D. Tieboel Siegenbeek, Burgemeester, Voorzitter, en de Heeren Mrs. H. F. J. Tollens en C. W. Hubrecht, Leden van den Gemeenteraad, Stemopnemers.

De Voorzitter plaatst op de tafel twee stembussen, bij hem den 31sten Mei 1859 overgebragt uit de beide afdeelingen der gemeente Leyden.

De zegels der bussen worden onderzocht en bevonden ongeschonden te zijn.

De bussen worden achtereenvolgens geopend en bevonden *drie honderd zes en negentig* stembriefjes te bevatten.

Dit getal met de lijsten der kiezers, die briefjes hebben ingeleverd, vergeleken zijnde, is gebleken te zijn even groot als het getal dier kiezers.

Nadat de briefjes zijn dooreengemengd, worden zij door den Voorzitter een voor een geopend en overluid voorgelezen.

Het bureau heeft van onwaarde verklaard *zes* stembriefjes, waarvan *twee* oningevuld, *twee* geteekend en *twee* niet van het zegel der gemeente voorzien zijn.

Het getal der geldige uitgebragte stemmen is mitsdien geweest *drie honderd negentig.*

Van dit getal zijn uitgebragt op de Heeren: A. Librecht Lezwyn 196 en Mr. D. C. Viruly van Poederoijen 194 stemmen.

Heeft alzoo de meeste stemmen verkregen de Heer A. Librecht Lezwyn.

Is derhalve verkozen tot lid van den Gemeenteraad van Leyden, de Heer:

ABRAHAM LIBRECHT LEZWYN, wonende alhier.

En zijn tegen deze opening van stembriefjes door de in de zaal aanwezige kiezers geene bezwaren ingebragt.

En is na afloop van dit een en ander Proces-verbaal opgemaakt, in tegenwoordigheid van allen die zich in de zaal bevonden.

Gedaan te Leyden den 1sten Junij 1859.

D. TIEBOEL SIEGENBEEK, *Voorzitter.*
H. F. J. TOLLENS, } *Stemopnemers.*
C. W. HUBRECHT, }

Wij vernemen, dat er in alle rijksgevangenissen met spoed gearbeid wordt aan schoeisel voor de korpsen des legers, dat voorloopig in de magazijnen zal worden opgelegd.

— Men verneemt dat na het bedanken van ds. M. Cohen Stuart, door bestuurders van het Nederlandsche Zendeling-genootschap tot Director van het Zendelinghuis beroepen is de heer G. H. Lamers, theol. doct. en pred. te Engwierum.

— Te Delft is Zondag ll. onder de godsdienstoefening in de Oude kerk, alwaar ds. de Veer zijne intree-rede uitsprak, eene vrouw door eene beroerte getroffen en terstond overleden.

— Omtrent het dochtertje van zekeren Turner te Maassluis, dat, zoo als onlangs is medegedeeld, haren vader uit hoofde van mishandeling was ontvlugt, wordt medegedeeld dat zij eenige dagen geleden van wege het algemeen armbestuur te Brielle, alwaar zij armlastig is, is afgehaald en door dat bestuur voorloopig zal worden onderhouden.

— Uit onderscheidene plaatsen des lands ontvangt men berigten omtrent het onweder dat Zaturdag ll. heeft gewoed. Te Blokzijl is de bliksem op drie plaatsen ingeslagen, gelukkig werd daardoor eene vrouw slechts aan den arm gewond. Aldaar heeft men opgemerkt dat er tijdens het onweder eene groote stilte heerschte, terwijl de schepen in zee met hevigen wind te kampen hadden. Tusschen de Lemmer en Sondel is eene boerenplaats afgebrand. — Te Olst (Overijssel) is een metselaar door den bliksem doodelijk getroffen. — Uit Hulst (Zeeland) meldt men dat in het Hellegat eene schuur in brand is geraakt, waarbij 5 runderen en 6 varkens zijn omgekomen. In enkele gemeenten in die provincie zijn de veldvruchten voor de helft vernield.

— Den 5den en 6den Julij e. k. zal te Leeuwarden de algemeene vergadering worden gehouden van de Nederlandsche vereeniging tot afschaffing van sterken drank.

— Uit het *Verslag* van den toestand dezer gemeente, door burgemeester en wethouders aan den gemeente-raad gedaan, nemen wij de volgende bijzonderheden over:

Hoofdst. X. *Armwezen.* Het bedrag van de jaarlijksche uitgaven der gemeente-kas wegens kosten van het armwezen was over 1858 weder minder dan over 1857, zoodat op dien grond voor 1859 ook minder behoefde te worden geraamd, namelijk: 1857, godshuizen *f* 52745, armbesturen *f* 12214, werkhuis *f* 7000, te zamen *f* 71959; 1858, godshuizen *f* 52745, armbesturen *f* 9800, werkhuis *f* 5000, te zamen *f* 67555; 1859, godshuizen *f* 46670.59, armbesturen *f* 7406, werkhuis *f* 7000, te zamen *f* 61076.59. Tot de instellingen, die een beduidenden invloed uitoefenen op het pauperisme, behoort de vereeniging *tot heil der armen.* Deze vereeniging gaat met ijver op den ingeslagen weg voort. Zij telt 70 medewerkers, door welke 1527 huisgezinnen bezocht werden. Zij verschaft aan de huisgezinnen der armen eene zedelijke, stichtelijke en tot nuttig onderhoud strekkende lectuur en heeft tot dat einde sedert eenige jaren eene belangrijke bibliotheek bijeengebragt. Het is haar mogen gelukken eene regeling te treffen met de commissie voor het godsdienstig onderwijs uit den kerkeraad der Nederd. herv. gemeente, waardoor het godsdienstig onderwijs voor de hervormde gemeente zoo is ingerigt, dat de vereeniging hare scholen aan die commissie kon overdragen, zoodat nu in die belangrijke aangelegenheid meerder eenheid heerscht. Op de bewaarschool voor arme en haveloze kinderen aan het einde der Groenesteeg, welker oprigting van deze vereeniging is uitgegaan, worden dagelijks ruim 360 kinderen opgevoed. Van gelijken aard en strekking is de vereeniging van den H. Vincentius a Paulo, welke uit 34 leden en een onbepaald getal weldoeners bestaat. Het getal der bezochte en ondersteunde huisgezinnen bedraagt in den regel 60; het bezoek heeft in den regel plaats voor elk gezin eenmaal 's weeks door twee leden. Het kleedingmagazijn voorziet zooveel mogelijk in kleeding, dekking en behoorlijke slaapplaatsen, terwijl door de spijskokerij getracht wordt een gezond en smakelijk voedsel te verschaffen. — Hierna gaat het verslag over tot de mededeeling der bijzonderheden aangaande de verschillende instellingen van weldadigheid, naar de orde van het regeringsverslag, dat aan de staten-generaal wordt ingediend. Tot de eerste hoofdsoort dezer instellingen, begrepen onder den naam van *instellingen tot het verleenen van onderstand,* behooren de besturen voor huiszittende armen (verdeeld in gesubsidieerde en niet gesubsidieerde instellingen) de besturen voor schamele armen, (gedeeltelijk van kerkelijken aard, zoo als de vereeniging van den H. Vincentius a Paulo, de inrigting van liefdadigheid voor katholieken en die onder den naam van *Liefdewerk van de H. Cunera*, gedeeltelijk burgerlijke vereenigingen, zooals de *Leydsche maatschappij van weldadigheid*, de vereeniging onder de spreuk: *Uit liefde* en het fonds voor Israëliten *Tsedaka uBerachah*), de commissie voor winter-uitdeelingen van levensmiddelen, het bestuur voor behoeftige kraamvrouwen), de godshuizen (waartoe behooren de weeshuizen, de gestichten voor oude en gebrekkige lieden, die voor oude lieden en kinderen beiden, het werkhuis, de hofjes, het Caeciliagasthuis en de vereenigde gast- en leprooshuizen; tot de tweede hoofdsoort behooren de *instellingen, welke strekken om het getal armen te verminderen,* onder welke soort genoemd worden armenscholen, bijzondere scholen voor behoeftigen bestemd, werkscholen, de kolonie der maatschappij van weldadigheid; (de derde hoofdsoort bevat de banken van leening, de zieken- en begrafenisbussen, de spaarbank, de spaarkas. De toestand dezer instellingen kan over het algemeen gunstig genoemd worden, zoo als uit de aan het verslag toegevoegde staten blijkt. Wij willen eene en andere bijzonderheid mededeelen. Het getal der door de gesubsidieerde instellingen ondersteunde huiszitten-armen was: Nederd. herv., doorgaande 901, tijdelijk 1427; r. kath., doorg. 1398, tijdel. 1078; oud-kath., doorg. 18, tijdel. 3; Israëlitische, doorg. 68, tijdel. 88; der door de niet gesubsidieerde instellingen ondersteunde: waalsch-herv., doorg. 33, tijdel. 1; remonstranten, doorg. 17, tijdel. 15; evang. luth., doorg. 180, tijdel. 40; doopsgez., doorg. 3; christel. afgescheid., doorg. 46, tijdel. 55; christel. afgesch. geref., doorg. 29, tijdel. 41. Het bedrag der collecten, inschrijvingen en andere vrijwillige bijdragen, die onder de inkomsten der instellingen over 1858 worden vermeld, wordt opgegeven als volgt: Nederd. herv. *f* 9063.09½, r. kath. *f* 3278.61, waalsch-herv. *f* 2255.30½, evang. luth. *f* 777.89, Israëlit. *f* 662.50, christel. afgesch. *f* 1990.04, remonstr. *f* 504.66, doopsgez. *f* 234.—, oud-cath. *f* 21.24. Het H. G. of armen wees- en kinderhuis telde 318 kinderen. Het mannenhuis sloot het beheer over 1858 met een betrekkelijk gering nadeelig saldo. Het r. k. wees- en oudeliedenhuis telde 120 oude lieden en 121 kinderen; het ev. luth. wees- en oudeliedenhuis 26 oude lieden en 23 kinderen; het waalsche wees- en oudeliedenhuis 4 oude lieden en 14 kinderen; het diaconiehuis der christelijk afgesch. gemeente 2 oude lieden en 7 kinderen.

In het werkhuis werden gedurende 1858 opgenomen 45628 volwassen personen en 14093 kinderen, die, behalve voeding voor loon genoten de som van *f* 3560.64. Het gemiddeld bedrag daags der opgenomenen was, bij dat van het vorige jaar vergeleken, grooter en het uitbetaalde loon evenzeer. De verdienste is een achtste meer geweest, terwijl de bevolking slechts 4 pCt. gemiddeld grooter was en de kosten van voeding enz. daarmede in gelijke verhouding stonden. Niettegenstaande ongeveer 30 pCt. meer aan grondstoffen zijn aangekocht, was het bedrag van subsidie uit de gemeentekas *f* 2000 minder.

Naar de kolonien der maatschappij van weldadigheid werden geene personen of huisgezinnen vrijwillig gezonden. In den loop van het jaar zijn 62 bij regterlijk vonnis veroordeelde bedelaars, na het einde van hunnen

straftijd, derwaarts overgebragt: 11 personen zijn daar overleden en 87 van daar ontslagen, 3 weezen en verlaten kinderen zijn er opgenomen, 3 kinderen aldaar geboren, 1 overleden en 4 teruggekeerd. Op 31 Dec. waren voor rekening der gemeente in de koloniën aanwezig 27 weezen en verlatene kinderen, 248 bedelaars.

In de bank van leening werden beleend of in beleening vernieuwd 73579 panden, gelost 70514, verkocht 2603. Het kapitaal, waarmede de bank heeft gewerkt, bedroeg *f* 172772.70 (waarvan *f* 20,000 aan gebouwen en *f* 152772.70 in beleende panden, rentegevende effecten, rentelooze voorschotten en kasgelden) en leverde eene winst op van *f* 5239.33½ of *f* 222.92½ meer dan het vorige jaar. Deze vermeerdering is het gevolg van eene toenemende verhooging van het beleend kapitaal, dat op 1 Jan. 1859 bedroeg *f* 102964.71 voor 27197 panden en op 1 Jan. 1858 *f* 100694.— voor 26335 panden, waarvan het gemiddeld bedrag der beleeningsom van ieder pand ongeveer gelijk staat, zijnde *f* 3.80.

Bij het opnemen van de laatste rekening der spaarbank was het bedrag van hetgeen de bank verschuldigd was *f* 25190.61½ eerste serie, en *f* 137356.56 tweede serie.

Aan het slot van dit hoofdstuk wordt de aandacht gevestigd op maatschappijen en vereenigingen, die op verschillende wijze voor behoeftigen en ongelukkigen zorgen en armoede trachten voor te komen. De afdeeling van het Nederl. gen. tot zedelijke verbetering der gevangenen heeft aan 364 gevangenen bij afwisseling godsdienstig onderrigt doen geven, terwijl er 32 in lezen en schrijven werden geoefend. Aan 22 ontslagene gevangenen werden reiskosten, tijdelijke ondersteuning en giften verstrekt en aan een tweetal gelden ter verkrijging van een bestaan. — De verblijfplaats voor jeugdige ontslagenen telt eene bevolking van 14 jongelingen. Zij, die reeds het gesticht verlieten, hebben in 's lands zeedienst een geschikt middel van bestaan gevonden. — Het bestuur der Leydsche afd., verbonden aan de stichting te Montfoort, behartigde de verbetering van drie kinderen, waartoe het door de bijdragen van 34 leden en 2 begunstigers werd in staat gesteld. Door de hier gevestigde afd. van Nederlandsch Mettray werd gezorgd voor de voortdurende verpleging van vier jongelingen, terwijl in de kosten werd voorzien door de bijdragen van 40 leden, 8 contribuerenden en 2 begunstigers. — Het Leydsche depart. van het Instituut voor doofstommen te Groningen verminderde in getal van leden; door de bijdragen van deze, thans 88, benevens die van 2 donateurs, wordt in de verplegingskosten van vier kinderen voorzien. — Het Invalidenhuis telde aan het einde van het jaar, waarover het medegedeeld verslag loopt, eene bevolking van 72 personen. De kosten der instelling beliepen in 1857 *f* 22219.66½ of *f* 91.08½ minder dan het vorige jaar.

's GRAVENHAGE, 1 Junij.

Door Z. M. zijn tot burgemeesters benoemd: te Stein, de heer M. Vaessen; te Bloemendaal, de heer J. P. Lonbar Petri, en te Oost- en Westsouburg, jhr. J. H. Baspoort.

— Heden morgen ten 10½ ure heeft er eene buitengewone ministerraad plaats gehad.

— Naar men verneemt heeft ds. H. P. Timmers Verhoeven zijn ontslag aangevraagd als secretaris der algemeene hervormde synode.

— Aan de leden der tweede kamer is rondgedeeld een adres der natuurkundige afdeeling van de koninklijke akademie van wetenschappen, gerigt aan den minister van binnenlandsche zaken, over de westontwerpen regelende de geneeskundige aangelegenheden. De afdeeling noemt daarin de voorgestelde orde van zaken veel gebrekkiger dan de tegenwoordige, nadeelig voor de natuur- en geneeskundige wetenschappen en verderfelijk voor den bloei der instellingen van hooger onderwijs.

— Heden is bij den hoogen raad der Nederlanden (kamer van strafzaken) behandeld de zaak van Carel August Gunkel, die zich in cassatie heeft voorzien tegen het arrest van het provinciaal geregtshof van Zuidholland van 16 April ll., waarbij hij, ter zake van vergiftiging van Louise Esbra, is veroordeeld tot de doodstraf. Nadat door den raadsheer Pape het verslag was uitgebragt, werd het woord gegeven aan den verdediger mr. D. Léon, die zijne pleitrede aldus aanving:

»In deze even treurige als belangrijke en geruchtmakende zaak als verdediger van den besch. opgetreden, heb ik bij den *judex facti* mijne overtuiging trachten over te brengen, dat hij tijdens het plegen van de hem ten laste gelegde misdaad niet was in het geheel en volkomen bezit van zijne verstandelijke vermogens, en mitsdien de door den besch. gepleegde misdaad, als niet toerekenbaar kunnende geacht worden, niet viel onder het bereik der strafwet.

»Deze mijne overtuiging was ten deele gegrond op de omstandigheid, door den besch. blijkens de 26e overweging van het beklaagde arrest op den voorgrond gesteld, dat hij namelijk de opgevolgde vergiftigingen tegen L. Esbra had gepleegd met het doel om haar door den dood in eens van haar ligchaamslijden te verlossen en ook voor mogelijke armoede, alzoo voor eenen ongelukkigen ouden dag, te behoeden.

»Gelijk echter van algemeene bekendheid is en uit het beklaagde arrest blijkt, heeft het hof van Zuidholland mijne beschouwingen omtrent de niet toerekenbaarheid van de gepleegde misdaad niet gedeeld. Als een uitvloeisel van 's hofs beslissing ten deze heeft het tevens als in strijd met de waarheid verworpen het zoo even vermeld doel, hetwelk de besch. volgens zijne opgave met de perpetratie van de misdaad zoude hebben op het oog gehad.

»Een en ander echter, ik erken het volgaarne, is geheel en al van feitelijken aard en voorzeker zult ook gij van mij niet verwachten, dat ik in deze instantie van cassatie in eene meer of min breedvoerige wederlegging zal treden van hetgeen het hof te dien aanzien binnen den kring van zijne attributen en mitsdien feitelijk heeft uitgemaakt.

»Alleen dus ten betooge van het groot overwegend zedelijk en regtmatig belang, dat er voor dezen requirant in gelegen, dat het beklaagde arrest ter zake van na te melden wetschendingen werde vernietigd, neem ik de vrijheid de aandacht van den raad te vestigen op de 27e overweging van het beklaagde arrest *in initio*, in verband met de 36e overweging *in fine*.

Nadat pleiter zijne meening daaromtrent had uiteengezet ontwikkelde hij de navolgende drie middelen van cassatie: 1°. schending van art. 427 en art. 440 wetb. van strafvordering, op grond dat een der onderdeelen van de misdaad van vergiftiging, waaraan de req. bij het beklaagde arrest is schuldig verklaard, namelijk het door hem storten van arsenicum in eene pot met vermicelli-soep, tot gebruik voor de 1e get. bestemd, alleen op de bloote bekentenis van den besch., en alzoo op onwettig bewijs is aangenomen. — 2°. schending van art. 427 even vermeld, omdat het hof, naar luid van de 18e overweging van het beklaagde arrest, eene poging tot vergiftiging, welke door den req. in November 1858 zoude zijn bedreven, en waarvan de 6e get. (mevr. van Heuven Staereling en haar zoontje) onpasselijk zoude zijn geworden, mede heeft doen strekken tot bewijs der schuldpligtigheid van den req. aan de na te melden drie onderdeelen der misdaad van vergiftiging die, zoo als blijkt uit de 33e in verband met de 38e overweging van het arrest, tot de schuldigverklaring aan de volvoerde misdaad van vergiftiging hebben geleid, — en 3°. schending van art. 206 strafvord., uit hoofde het hof het onderzoek op de teregtzetting ook heeft uitgestrekt tot een onderdeel der beschuldiging, hetwelk niet aan zijne cognitie was onderworpen en waaromtrent het arrest van verwijzing het stilzwijgen heeft in acht genomen.

Op Maandag aanst. zal de advocaat-generaal zijne conclusie nemen.

— Heden heeft de aanbesteding plaats gehad van de vereischte werken enz. ter stichting van een gebouw, ten dienste van het dep. van koloniën. 12 inschrijvings-billetten waren ingekomen, waarvan de minste inschrijver was de heer Klaas Kooy, te Amsterdam, voor de som van *f* 208,000.

— Door de eerste kamer zijn heden aangenomen de volgende wets-ontwerpen: 1°. betrekkelijk den verkoop van milit. kleedingstukken, 2°. tot goedkeuring der overeenkomst met den polder Oud-Herkingen, en 3°. tot afstand van het planetarium te Franeker. Vrijdag behandeling van het ontwerp houdende eindregeling van de zaak der maatschappij van weldadigheid.

Tweede Kamer der Staten-Generaal.

Zitting van Woensdag 1 Junij.

De beraadslagingen over het wets-ontwerp wegens het zamenblijven der miliciens van het Limburgsch bondscontingent werden voortgezet.

Onderscheidene sprekers voerden daarover nog het woord. De heer van Hall gaf te kennen dat het thans geen gelukkig tijdstip was om over de moeijelijke verhouding van Limburg te spreken, en de heer van Wintershoven stelde voor om de ontbrekende manschappen zoo mogelijk door vrijwilligers aan te vullen. Vrijdag voortzetting.

Na bovengenoemd ontwerp zal het ontwerp tot in dienst stelling der ligtingen van 1856 en 1857 behandeld worden. Het eindverslag daarover is uitgebragt.

AMSTERDAM, 31 Mei.

Zaturdag ll. hield de wis- en natuurkundige afdeeling van de kon. akademie van wetenschappen eene gewone vergadering. Tegenwoordig waren de hh. Simons, W. Vrolik, Mulder, Buys Ballot, Lobatto, van Rees, Verloren, Staring, van Hasselt, Donders, von Baumhauer, Storm Buysing, Schroeder van der Kolk, Harting, van Gogh, van Oordt, Elias, Stamkart, Halbertsma en Blume.

De secretaris deed mededeeling van de ingekomen stukken en brieven, waaronder een van den heer Leemans, over proeven tot vervaardiging van papier, uit in Oost-Indië voorkomende grondstoffen.

De heer van Gogh bragt verslag uit over de verhandeling door den heer Stamkart ingezonden, over de afwijkingen van het kompas, en de heer Vrolik over de verhandeling van den heer van Campen, over den Pongo, nader bewerkt door den heer van der Hoeven.

Van dr. E. van der Ven te Leyden was ingekomen eene meer uitgebreide verhandeling over de jaarlijksche aberratie van het licht uit de undulatie-theorie verklaard, strekkende tot aanvulling der vroeger voor de werken der akademie aangeboden verhandeling over dit onderwerp.

Vervolgens heeft de heer G. J. Mulder eene wetenschappelijke bijdrage geleverd over potassium en soda in verband tot het leven.

De heer Buys Ballot heeft eene bijdrage geleverd over de warmte-wisseling in onzen dampkring door de maan te weeg gebragt en over den invloed der maan op de magneetnaald.

De heer Vrolik droeg eene bijdrage voor door den heer Pruys van der Hoeven ingezonden, over de statistiek en hare toepassing op de geneeskunst.

Ten slotte deed de heer Donders eenige mededeelingen over de physiologie van het gezigt.

De heer Staring bood de 6de aflevering aan van zijn werk over de geologie van Nederland.

— Door de akademie is, overeenkomstig art. 14 van haar reglement, onder dagteekening van 30 April, aan den koning het jaarlijksch verslag ingediend omtrent hare werkzaamheden. Dit verslag is in de *Staats-Cour.* opgenomen.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

ENGELAND.

LONDEN, 30 Mei.

— Het parlement heeft heden eene voorloopige bijeenkomst gehouden. De heer Denison is op nieuw tot voorzitter benoemd.

— Door onderscheidene dagbladen is medegedeeld dat de onderhandelingen die tusschen lord Palmerston en lord Russell gevoerd zijn, om beider krachten tegen het ministerie te vereenigen, waren mislukt, uithoofde zij beide als eerste minister wilden optreden. De *Morn. Adv.* had gezegd, dat de schuld dezer mislukking alleen aan lord Russell was te wijten, daar deze niet onder het voorzitterschap van lord Palmerston aan het bestuur wilde zijn. Al deze berigten worden door de *Morn. Post*, het orgaan van

lord Palmerston tegengesproken. Volgens dit blad bestaat er tusschen de beide mannen eene volkomen overeenstemming over het voorzitterschap in het kabinet, bijaldien lord Derby mogt vallen, en hij die door de koningin met de vorming van een ministerie wordt belast, zal niet den minsten tegenstand van zijn mededinger ontmoeten.

Hierbij moet opgemerkt worden dat de optreding van lord Palmerston als hoofd van het bewind veel tegenstand zal vinden bij de onafhankelijke liberalen. Bij gelegenheid van een gastmaal te Milford-Haven, op Zaturdag ll., heeft de heer Roebuck verklaard, dat hij het behoud van het tegenwoordige ministerie verkoos boven een bestuur van lord Palmerston. Dit ministerie zou toch beter de onzijdigheid bewaren, dan men zulks van lord Palmerston kon verwachten. De optreding van den laatste zou slechts leiden tot eene Europesche coalitie of tot eenen algemeenen oorlog.

Het *Court Journal* meent uit eene goede bron te mogen verzekeren dat Pruissen, voor het geval dat Kossuth en zijne medestanders er in slagen mogten een opstand in Hongarije aan te stoken, aan de Oostenrijksche regering zijnen bijstand op gelijke wijze als vroeger Rusland heeft toegezegd.

— Aan de *Times* wordt uit Marseille geschreven dat de oorlogsuitgaven der Fransche regering alle denkbeeld te boven gaan. Dagelijks worden alleen van Marseille 3 millioen francs naar Italië afgezonden en door een gebeel jaar genomen zou men de uitgaven voor den oorlog op 80 millioen kunnen stellen. De Fransche natie, voegt de briefschrijver hierbij, zal dan toch wel spoedig oordeelen dat dit te veel is om te voldoen aan de eerzucht van een enkel man.

FRANKRIJK.

PARIJS, 31 Mei.

De keizer heeft generaal Forey, die bij Montebello het bevel over onze troepen voerde, tot groot-officier van het legioen van eer benoemd, en den gekwetsten kolonel Lespard tot generaal bevorderd.

— Er is vroeger gesproken van het vertrek van graaf Walewski naar het hoofdkwartier des keizers. Dit berigt wordt thans tegengesproken. Er bestaan nu op dit oogenblik nog geene redenen die tot die reis aanleiding kunnen geven. De tegenwoordigheid van den minister op het oorlogstooneel zou dan alleen nuttig kunnen zijn wanneer de Franschen en de Sardiniërs aan de Mincio zullen gekomen zijn, want dan zullen waarschijnlijk de overige mogendheden nog eenige diplomatische stappen doen om beide partijen tot eene schikking over te halen.

— Aan den heer Horace Vernet is opgedragen de vervaardiging eener schilderij, voorstellende het gevecht van Montebello, dat bestemd is voor het museum van Versailles.

ITALIË.

Op het tooneel des oorlogs hebben thans de Sardinische troepen, onder de aanvoering van koning Victor Emanuel, een belangrijk voordeel op de Oostenrijkers behaald. De eerstgenoemden zijn de Sessia overgetrokken en hebben de vijandelijke stellingen te Palestro, Vinzaglio en Casalino, drie dorpen op eenigen afstand van Vercelli, aangevallen. Van beide zijden moet dapper gestreden zijn, maar de overwinning is aan de Sardiniërs verbleven. De verschansingen der Oostenrijkers werden met de bajonet veroverd. Twee kanonnen en een groot aantal krijgsgevangenen zijn tevens in handen der Sardiniërs gevallen. Het getal der gesneuvelden en der gewonden wordt nog niet opgegeven. De koning van Sardinië heeft na het gevecht den nacht te midden zijner troepen op het slagveld doorgebragt. Van de Oostenrijksche zijde wordt alleen gemeld dat er een voorpostengevecht te Palestro heeft plaats gehad, maar worden geene bijzonderheden daaromtrent medegedeeld.

Keizer Napoleon heeft zijn hoofdkwartier van Alessandria naar Vercelli verlegd. Voor zijn vertrek heeft Z. M. de gekwetsten in de hospitalen bezocht en hun woorden van troost toegesproken. Te Vercelli vond hij bij zijne aankomst de stad in volle feestvreugde wegens de overwinning te Palestro behaald. Des avonds had aldaar eene algemeene verlichting plaats en de keizer heeft deze te voet bezigtigd.

Omtrent Garribaldi is het moeijelijk iets met zekerheid te zeggen. De berigten uit Bern blijven zijnen terugtogt melden. Hij zou te Como aangekomen zijn en aldaar de aankomst van Fransche en Sardinische troepen afwachten; hunne voorposten waren reeds in aantogt.

De opstand in Lombardye, in die oorden waar Garribaldi is verschenen, neemt meer en meer toe. Overal worden de Oostenrijksche ambtenaren verjaagd, en het gewapende landvolk trekt in massa naar Sondrio, alwaar een legercorps wordt te zamen gesteld.

— Te Vercelli zijn de troepen, even als te Alessandria, in de kerken gelegerd, met dit onderscheid dat de Franschen te Alessandria ruimte hebben gelaten voor de eeredienst. De Italianen zien zoo naauw niet; de hoofdkerk te Vercelli is geheel door hen bezet. In 't midden ziet men op eene tafel een vat met wijn, omringd door drinkers; aan de wanden hangen allerlei voorwerpen, een tapijt van stroo dekt den vloer en de banier met het kruis van Savoye wappert op het altaar. Een berigtgever zegt dat hij gezien heeft dat een soldaat op den predikstoel zich stond te scheeren, terwijl een ander schoon linnengoed aantrok in een biechtstoel. Te Genua is men verwonderd over de godsdienstigheid der Franschen. Men had aldaar duivels verwacht en men heeft daarentegen heiligen ontmoet.

— Berigten uit Rome melden, dat de gisting in de legatiën meer en meer toeneemt. Den 26sten had te Rome weder eene demonstratie plaats ten gunste van Frankrijk, de fransche opperbevelhebber liet daarop de volksmenigte door de gendarmerie uitnoodigen om uit een te gaan, waaraan het volk dadelijk gehoor gaf.

PRUISSEN.

BERLIJN, 30 Mei.

Men verzekert dat onze regering nabij Erfurt een legercorps zal bijeenbrengen, omdat van daar, zoo noodig, zeer gemakkelijk troepen naar alle punten kunnen gezonden worden.

— Door een dagblad van Dresden wordt medegedeeld dat de verstandhouding tusschen Oostenrijk en Pruissen thans op beteren voet staat dan vroeger, hetgeen in het belang van Duitschland zeer verblijdend is.

— Door Fransche oorlogschepen zijn, naar men zegt, dezer dagen peilingen gedaan aan de monden der Wezer en Elve.

— De omstreken van het stadje Nassau, ongeveer een uur boven Ems aan de Lahn gelegen, zijn laatstleden vrijdagavond door eene wolkbreuk vreeselijk geteisterd. Het water steeg zoo geweldig dat het over vier voeten hooge tuinmuren heenstroomde. De zaad- en aardappelvelden en tuinen zijn verwoest en de grond, in zoo ver die niet weggespoeld is, ligt met zware rotsblokken en steenen overdekt.

OOSTENRIJK.

De keizer is op 30 Mei, des avonds ten 6 ure, te Verona aangekomen. Z. M. ontving op zijne reis de hartelijkste blijken van de toegenegenheid der bevolking.

— Het aantal vrijwilligers in de hoofdstad bedraagt reeds 3217.

INGEZONDEN.

Jeugdige emigranten naar de Kaapkolonie.

Wij kunnen wederom van eenen der uit Leyden vertrokken jongelieden, W. H. van der Laaken, die de reis in October met de *Bulgersteijn* ondernam, berigt mededeelen, dat wij ontleenen aan eenen brief, dien hij, op 20 Maart jl. uit Wolfskraal, (Lange kloof, distrikt George) aan zijne moeder heeft geschreven. Hij was de eenige uit Leyden die met het genoemde vaartuig kaapwaarts stevende, en wij willen daarom ook zijn getuigenis omtrent de levenswijze aan boord hooren.

»Gelijk gij weten zult" dus schrijft hij, »zijn wij Zondag den 24sten Oct. van Rotterdam gezeild. Wij waren zeer blijde, want dat stil liggen verveelde ons zeer. Het eten en drinken dat wij op het schip gekregen hebben, beviel mij zeer goed. Wij kregen somtijds kaas en elken avond boter. Ook kregen wij des Zondags een glaasje wijn. Verder hebben wij verscheidene schepen ontmoet, waarmede wij, of zij ons, praaiden. — Op den 7den Januarij des namiddags kregen wij land in het gezigt — maar het duurde tot des anderen dags avond eer wij het anker voor de Kaapstad lieten vallen. Op den 11den Januarij werden wij allen met bootjes naar den wal geroeid, en naar den tuin van den Hollandschen consul geleid, waar wij goed onthaald zijn. Des namiddags gingen wij wederom naar het schip, en den anderen dag werden wij naar onze bazen of heeren verwezen. Wij zijn met ons beiden, mijn kameraad is in 's-Gravenhage geboren. Ik ben voor huiswerk en hij is voor stal en buitenwerk. Wij zijn 14 dagen in de Kaapstad gelogeerd (geweest) en van daar naar de Mosselbaai vertrokken. Hier hebben wij 8 dagen gelogeerd en zijn van daar naar de plaats onzer bestemming vertrokken, waar wij het (bij den heer W........) goed getroffen hebben."

Om te doen zien dat de commissie aan de Kaap, die met de voogdij over de jongelieden belast is, voortdurend in het belang dezer laatsten werkzaam blijft, vermeld ik, dat, even als in het vorige jaar, zoo ook in het loopende, eenige commissieleden de, in den omtrek van de Kaapstad geplaatste jongens en meisjes bezocht hebben, om zich omtrent hunnen toestand, hun gedrag, en ook naar de wijze waarop zij in de familiën behandeld werden, in te lichten. Dat onderzoek zou, met betrekking tot hen die in de Kaapstad geplaatst waren, door de commissie worden voortgezet, terwijl deze laatste de berigten te gemoet zag van de subcommissiën, aan wie gelijke taak voor de verder afgelegen distrikten was opgedragen. De Nederlandsche consul, de heer Imter, had met twee commissieleden 83 der jongelieden in den omtrek der Kaapstad, te Stellenbosch enz. bezocht, en allen tevreden en welvarende bevonden. Aan hen die een jaar en langer in de kolonie geweest waren, en bijzondere redenen van tevredenheid hadden gegeven, werd tot aanmoediging een vereerend getuigschrift uitgereikt, dat hun als aanbevelingsbrief voor het vervolg gelden kan. Een aantal van 34 hadden zich deze bijzondere onderscheiding waardig gemaakt. In slechts één huis onder zoo velen, had de commissie zich verpligt gezien den meester haar ongenoegen te kennen te geven.

Wanneer het algemeen verslag door de commissie wordt overgemaakt, en mij daarvan, gelijk waarschijnlijk is, mededeeling geschiedt, stel ik mij voor, ook daarvan, naar gelang van omstandigheden, het een en ander alhier ter algemeene kennis te brengen.

LEYDEN, 29 Mei 1859. C. LEEMANS.

STADS-BERIGTEN.

IJK-HER-IJK.

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS VAN LEYDEN, gezien hebbende het besluit van Gedeputeerde Staten van Zuidholland, in dato den 15den Februarij jl., n°. 41, 2de afd. (*Prov.-Blad* n°. 21), betreffende den her-ijk der maten en gewigten in Zuidholland, en gelet op de voordragt van den Gemeente-IJker alhier, van den 2den dezer maand; herinneren bij deze den Ingezetenen dezer Gemeente hunne verpligting, tot het doen her-ijken van alle de bereids te voren geijkte lengte- en inhoudsmaten en gewigten, benevens de bij de inhoudsmaten van droogé waren behoorende strijkels, waartoe de, overeenkomstig art. 8 van Z. M. besluit van den 21sten December 1822 (*Staatsblad* n°. 54), moeten worden afgestreken. En worden zij ten dien einde opgeroepen, ter bezorging der gemelde maten en gewigten, wel schoon gemaakt en gezuiverd, aan het Lokaal van den IJk, in de *Lange Schoolsteeg*; — zullende daartoe, tegen dadelijke betaling, worden gevaceerd:

Voor Wijk I, op den 3 en 4 Mei.
» » II, van den 5 tot den 7 Mei.
» » III, van den 9 tot den 12 Mei.
» » IV, van den 13 tot den 19 Mei.
» » V, van den 20 tot den 26 Mei.
» » VI, van den 27 Mei tot den 6 Junij.
» » VII, van den 7 tot den 17 Junij.
» » VIII, van den 18 tot den 24 Junij.
» de Buitenwijk van den 28 tot den 30 Junij.

met uitzondering echter van de goud- en zilversmids-, benevens de apothekers-, of

medicinale gewigten, voor welker her-ijking afzonderlijk zitting zal gehouden worden, te weten:

Voor de goud- en zilversmids-gewigten,

voor Wijk I, II, III en IV op den 26 April.

» » V, VI, VII, VIII en de Buitenwijk, op den 27 April.

Voor de medicinale-gewigten, voor Wijk I, II, III en IV, op den 28 April.

» » V en VI, op den 29 en 30 April.

» » VII, VIII en de Buitenwijk, op den 2 Mei.

telken dage van des morgens 9 tot des namiddags 1 ure, uitgezonderd Zon- en Feestdagen.

En vermanen Burgemeester en Wethouders voornoemd een iegelijk wien het aangaat, om zich bovengemelde dagen ten nutte te maken, aangezien de termijn voor den her-ijk in dit jaar eindigt met den 30sten Junij aanstaande, en terstond na het eindigen van dezen termijn het gebruiken of voorhanden hebben van ongeijkte maten en gewigten, volgens Koninklijk besluit van den 30sten Maart 1827 (*Staatsbl.* nº. 13), verboden en, behalve met verbeurdverklaring der maten en gewigten, strafbaar is met eene boete van *tien* tot *honderd* gulden.

Wordende aan de belanghebbenden in het algemeen bij deze voorts herinnerd de Notificatie van Gedep. Staten van Zuidholland in dato 4 Augustus 1820, volgens welke de ijkpligtigheid zich uitstrekt tot alle handel- en neringdoende lieden, fabriekeurs en ambachtslieden, die in hunnen handel of hun bedrijf, eenige maten of gewigten gebruiken, en de apothekers of medicijnbereiders in het bijzonder, aan art. 3 en 5 van Zr. Ms. besluit in dato 21 October 1819 (*Staatsbl.* nº. 52), bepalende hunne gehoudenheid tot het bezit van een *vol stel* gewigten, en medeverpligting tot den jaarlijkschen her-ijk daarvan, alsmede aan het Koninklijk besluit van den 5den Februarij 1826, nº. 153, volgens hetwelk de bij den eersten ijk gestempelde greingewigten, zonder die eene nadere stempeling te doen ondergaan, jaarlijks door den ijker moeten worden nagezien en onderzocht.

En wordt wijders door deze ter kennis van de belanghebbenden gebragt, dat tot jaarletter gedurende 1859 voor den ijk der maten en gewigten bepaald is de letter D.

En zal deze door aanplakking en door plaatsing in de *Leydsche Courant* worden afgekondigd.

Burgemeester en Wethouders voornoemd,

LEYDEN, 7 April 1859.

D. TIEBOEL SIEGENBEEK, Burgemeester.

v. PUTTKAMMER, Secretaris.

Burgerlijke Stand.

Van den 26 Mei tot en met den 1 Junij 1859.

BEVALLEN: C. van den Broek, geb. Etienne, Z. — T. Maas, geb. Aalbers, D. — F. de Hou, D. — M. Verwijs, geb. Lagarde, D. — G. Teljeur, geb. Dicourt, D. tweel. — J. C. Kroonbergs, geb. Opgeenend, D. — A. M. du Crolx, geb. Beanchez, Z. — J. F. Massen, geb. Hendriksen, D. — J. Dool, geb. Opdendrees, Z. levenl. — M. J. Kooy, geb. Zuyderduyn, Z. — J. M. Hofkes, geb. Bergersdijk, Z. — J. van Weerlee, geb. van Hensen, D. — H. Jong, geb. Legget, Z. — M. M. J. van der Zeeuw, geb. van Wijk, Z. — G. den Houter, geb. Verloop, D. — S. van Venetie, geb. van Bloppoel, D. — S. Pelser, geb. Drukker, Z. — M. van Dissel, geb. Nestel, D. — J. Guley, geb. Verkooren, Z. — P. van Loo, Zoon. — M. Kelder, geb. Bedegraven, Z. — C. H. Oberthur, geb. Tomas, Z.

GEHUWD: J. de Bruin, Jm. en J. M. Blansjaar, Wed. — H. Lepelaar, Jm. en S. M. Post, Wed. — J. P. van den Hoek, Jm. en C. Sasburg, Jd. — W. Luksenburg, Jm. en C. Rietbergen, Jd. — J. Lepelaar, Jm. en P. Bloemink, Wed. — L. Wallaart, Jm. en N. Kraan, Jd. — P. Heene, Jm. en F. J. Dee, Jd.

OVERLEDEN: T. H. Uytenbroek, Z., 1 j. en 4 m. — C. J. Kling, Z., 9 j. en 2 m. — P. C. Goudriaan, geb. van Houweningen, 90 j. — G. Menijn, 65 j. — A. A. Stikkelman, 56 j. — L. Straatman, D., 13 j. — J. Zwarts, Z., 2 j. en 8 m. — S. Smit, Z., 3 j. en 2 m. — A. van der Beek, Z., 8 m. — M. Chardijn, D., 8 m. — M. Oudshoorn, D., 15 w. — J. T. A. van Helten, Z., 5 j. en 11 m. — G. Ooher, D., 4 m. — A. Korenhof, 23 j. — A. van Köpetten, 21 j. — J. Krul, Z., 3 m.

AKADEMIE-NIEUWS.

PROMOTIE AAN DE LEYDSCHE HOOGESCHOOL.

Den 1sten Junij de heer H. L. H. de Pauly, van Batavia, in de regten, na openbare verdediging van zijn akademisch proefschrift: *Onis iectige hoofdbeginselen van het Pruissische failliètenregt, vergeleken met het Nederlandsche.*

ADVERTENTIEN.

DE HOMOIOPATHISCHE GENEESWIJZE.

MEDEDEELINGEN TOT VERSPREIDING VAN DE KENNIS DEZER METHODE,

ONDER MEDEWERKING VAN VERSCHEIDENE BINNEN- EN BUITENLANDSCHE GELEERDEN,

BIJEENVERZAMELD DOOR

Dr. A. J. GRUBER, Dr. F. W. O. KALLENBACH en Dr. S. J. VAN ROIJEN,

Homoiopathische Geneesheeren te Rotterdam.

INHOUD: vel 1: Voorwoord. — Levensgeschiedenis van HAHNEMANN. — Homoiopathische Diëet.

Dit Werk wordt uitgegeven in 4º. vellen van vier pag. De Inteekenaren ontvangen de vellen successievelijk naar mate zij uitkomen, doch nooit meer dan 26 in een jaar. Prijs *franco* door het geheele land **tien Cents per vel.** Men abonneert zich bij alle Boekhandelaars, of bij den Uitgever H. NIJGH, te *Rotterdam.* Het eerste vel is alom *gratis* te bekomen.

De **Afgesloten Zwemplaats** in den Singel aan de Heerepoort zal van heden af op alle werkdagen *geopend* wezen, van des morgens 6 ure tot aan het invallen van de avondschemering.

Op dringend verzoek en tot eene proeve zal dezelve des voormiddags van 9 tot 11 ure uitsluitend toegankelijk zijn voor **Vrouwen,** welke van de baden verlangen gebruik te maken, onder het toezigt eener vrouwelijke Bediende.

STENOGRAPHIE.

Er bestaat gelegenheid om deze voor den aanstaanden Pleitbezorger en voor elken wetenschappelijken stand zoo hoogst nuttige kunst binnen korten tijd aan te leeren.

Om nadere inlichtingen gelieve men zich in persoon of met *franco* brieven te adresseren aan den Boekhandelaar H. C. SUSAN C.H.Zoon, te *'s Hage.*

Amsterdamsch Depôt

VAN

GROENE EN ZWARTE THEE.

De goede aftrek, welken de waterhoudende soorten van *f* 0.90 à *f* 1.00 en de geurige van *f* 1.25 en *f* 1.50 de 5 Ons, en de duurdere soorten, die naar gelang der prijzen zooveel fijner zijn, ondervinden, is een bewijs dat zij algemeen voldoen. Zij zijn te bekomen ook in verzegelde pakjes van 2½ Ons, op het Rapenburg tegenover de Academie,

bij de Weduwe P. J. MEERBURG.

JAN VAN REES en ZOON,

TE ZWOLLE,

gaan voort hunne **Theeën**, uitmuntende door kracht, geur en waterhoudendheid, in verzegelde pakjes voorzien van stempel, prijs en nommer, verkrijgbaar te stellen voor *Leyden* bij

WILHELMINA VAN PUTTEN,

Breedestraat, alwaar Prijs-Couranten te bekomen zijn.

VERKOOPING IN DE STADS-BANK VAN LEENING, TE LEYDEN,

op Dingsdag den 7den Junij 1859, des Voormiddags ten 10 ure, van **Verstane Panden**, zoo van Juweelen, Goud, Zilver en Horologiën, als van Wollen, Linnen en andere, zoo gemaakte als ongemaakte **Goederen**, beleend in de maand Februarij 1858.

Zijnde daags vóór den Verkoopdag, des Voormiddags van 10 tot des Namiddags ten 2 ure, voor een ieder te zien.

BEURSPRIJS VAN SCHULDBRIEVEN.

DINGSDAG 31 Mei.

		Laagst koers	Hoogst koers	Gebleven
NEDERLAND Werkelijke Schuld	à 2½ pCt.	58	58⅝	58⅝
Dito Certificaten	» 3 »	69⅝	69⅝	69⅝
Dito dito	» 4 »	89⅞	90	90
Amortisatie Syndicaat	» 3½ »	—	—	—
Handelmaatschappij	» 4½ »	128	128½	
O. I. Leening	» 4 »	—	—	—
Aandeelen Holl. Spoorweg	» 4½ »	—	—	—
Dito Rijn-Spoorweg	» 4½ »	—	—	—
BELGIE	» 2½ »	—	—	—
Dito bij ROTHSCHILD	» 2½ »	—	—	—
Dito dito	» 4½ »	—	—	—
FRANKRIJK, Certif.	» 3 »	—	—	—
Dito dito	» 4½ »	—	—	—
SPANJE, Obligatiën	» 1½ »	27⅛	27 1/16	27[illegible]
Dito Obligatiën	» 3 »	38⅞	39½	39
Dito Binnenl. à 6 m.	» 3 »	36½	36[illegible]	36⅝
Bewijzen Coupons		—	—	—
PORTUGAL, te Londen	» 3 »	40	40½	40
RUSLAND, Obl. HOPE 1798 en 1816	» 5 »	101	101½	—
Dito dito 1828 en 1829	» 5 »	99	99¾	99½
Certif. bij dito 1831 en 1833	» 5 »	—	—	—
Dito 1840	» 4 »	—	—	—
Dito bij STIEGLITZ & Co.	» 4 »	—	—	—
Dito dito Nieuwe	» 4 »	—	—	—
Inschrijving in Assign.	» 6 »	—	—	—
Certificaten van dito	» 6 »	—	—	—
POLEN, Aandeelen * 1836	fl. 500 »	—	—	—
Dito Obligatiën	» 4 pCt.	72½	—	—
BRUSSEL, Obl. te Londen	à 4½ »	—	—	—
OOSTENRIJK, W. B. bij Goll	» 5 »	—	—	—
Dito	» 4 »	[illegible]	—	—
Dito Metall.	» 5 »	40	40½	39½
Dito Nieuwe	» 5 »	58½	58 11/16	58 11/16
Dito 1847	» 2½ »	22⅝	22 11/16	22⅝
BRAZILIE, 1839 100 £	» 5 »	94	—	—
SARDINIE	» 5 »	—	—	—
PERU, Geldleening 1824	» 4½ »	—	—	—
VENEZUELA, Obligatiën 6 pCt. nu	» 5 »	36½	37½	37
GRENADA, Obligatiën	» 3½ »	14⅞	15⅛	14[illegible]
MEXICO, Obligatiën 1851	» 3 »	15⅜	15⅜	—
N.-AMERIKA, Bankactiën		—	—	—

Grieken 1 1/16.

Braz. 1843, £ 100, 4½ pCt. 94.

Koers van het Geld: Beleening 3½ pCt. Prolongatie 4 pCt. Wissel-Disconto 3.

Te Leyden ter Boekdrukkerij van J. C. DRABBE.